

Akademikerne
Fridtjof Nansens Plass 6
0160 Oslo
v/ Astrid Merethe Svele

18.mai 2022

Høring – rapport fra et partssammensatt utvalg om sikring av feriepenger

Det vises til telefonsamtale med Astrid Merethe Svele den 1.april 2022, hvor Tekna fikk frist til å levere høring i saken direkte til henne pr e-post innen 20.mai 2022.

I høringsbrevet fra det partssammensatte utvalget vises det til at problemstillingen med sikring av opptjente feriepenger ble aktualisert i forbindelse med utbruddet av covid-19 våren 2020, da enkelte arbeidsgiverorganisasjoner meldte om at noen virksomheter hadde likviditetsproblemer som igjen kunne føre til vansker med å utbetale feriepenger.

Videre vises det til at vi i dag ikke har krav om sikring av feriepenger. Det vises også til at de aller fleste arbeidsgivere utbetaler feriepenger på fast dato til alle arbeidstakere, uavhengig av når de ansatte tar ferie.

Fafo har sett på virksomhetenes håndtering, som viser at lønn og feriepenger gjennomgående prioriteres høyt og at virksomhetene om nødvendig omdisponerer likvide midler.

Behovet for sikring av feriepenger gjelder kun for privat sektor.

Utvalgets forslag til tiltak for å sikre at feriepenger blir utbetalt i rett tid:

Utvalget viser til at det ved innføringen av den statlige lønnsgarantiordningen for lønnskrav m.m. i 1974 så ble dette betraktet som en tilstrekkelig sikring mot arbeidsgivers insolvens. Det førte til at de siste kravene om sikring av feriepenger ble opphevet i 1976.

Tydeliggjøring i ferieloven § 11 – Utbetaling av feriepenger

Utvalget foreslår en tydeliggjøring i ferieloven av arbeidsgivers forpliktelse til å utbetale opptjente feriepenger **til rett tid**. Det vises til at arbeidsgiver er forpliktet til å utbetale opptjente feriepenger når de forfaller til betaling, og må sørge for å være økonomisk i stand til å oppfylle sine forpliktelser.

Videre vises det til at dette følger allerede av dagens regelverk, men at en slik presisering kan bidra til å øke virksomhetens bevissthet rundt sine feriepengeforpliktelser.

Tekna støtter forslaget om en slik tydeliggjøring i ferieloven. Dette vil være til hjelp både for de ansatte, og for de tillitsvalgte som har tettere kontakt med arbeidsgiver.

Veileder om feriepenger

Utvalget foreslår at det utarbeides en veileder om temaet feriepenger, både når det gjelder arbeidsgivers forpliktelser etter lovverket og den regnskapsmessige håndteringen av opptjente feriepenger. Dette skal bidra til økt bevissthet rundt virksomhetens feriepengehåndtering, som igjen kan forebygge at bedrifter havner i en situasjon hvor de ikke har likviditet til å utbetale feriepenger når disse forfaller til betaling. Veilederen bør utarbeides av myndighetene i samarbeid med partene i arbeidslivet og/eller organisasjoner som representerer regnskapsførere, revisorer e.l.

Det foreslås at veilederen også bør inneholde anbefalinger om hvordan feriepengeavsetninger bør behandles regnskapsmessig, og hvilke tiltak som er relevante for å sikre rettidig utbetalinger dersom det oppstår utfordringer. Øvrige forslag fra utvalget som eventuelt blir fulgt opp vil også være naturlig å omtale i en slik veileder.

Tekna støtter forslaget om å utarbeide en slik veileder.

Drøfting av plan for feriepengeutbetaling

Generell drøftingsplikt etter aml kapittel 8 – presisering.

Utvalget viser til arbeidsgivers generelle plikt til informasjon og drøfting med de tillitsvalgte i arbeidsmiljøloven kapittel 8.

Utvalget mener at økonomiske problemer hos arbeidsgiver som kan få betydning for utbetaling av arbeidstakernes opptjente feriepenger vil kunne omfattes av informasjons- og drøftingsplikten. Dette gjelder for det tilfelle at det inntreffer forhold som gir grunn til å tro at feriepengene ikke vil bli utbetalt i rett tid.

Utvalget foreslår at det bør presiseres at informasjons- og drøftingsplikten etter disse bestemmelsene også omfatter virksomhetens vurdering av sine feriepengeforpliktelser.

Tekna er av den oppfatning at dette forholdet allerede vil være omfattet av informasjons- og drøftingsplikten i aml § 8-2, men er positive til en presisering av dette.

Tekna støtter forslaget.

Særskilt regel om drøfting, sikring og førtidig forfall av feriepenger

Drøfting om utbetaling av feriepenger

Utvalget viser til at det er behov for en særregel om drøfting som blant annet skal omfatte virksomhetenes utsikter til å utbetale feriepenger til rett tid og hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes for å bedre virksomhetens evne til å kunne utbetale feriepenger til rett tid. Dette skal gjelde for alle virksomheter, også for de med færre enn 50 ansatte.

Utvalget foreslår at *arbeidsgiver* får en plikt til å gjennomføre reelle drøftinger med arbeidstakernes tillitsvalgte dersom det inntreffer forhold som gir grunn til å tro at feriepengene helt eller delvis ikke vil bli utbetalt til rett tid. Dette skal skje uten ugrunnet opphold og senest 14 dager etter at arbeidsgiver ble kjent med de aktuelle forholdene.

Utvalget foreslår videre at arbeidstakernes tillitsvalgte skal kunne kreve drøftinger dersom det foreligger forhold som gir grunn til å tro at virksomheten ikke vil være i stand til å utbetale feriepengene i rett tid. Drøftingene skal skje så raskt som mulig og senest innen 14 dager.

Tekna støtter forslaget. Det er viktig at de tillitsvalgte og de øvrige ansatte får denne informasjonen raskt da slik forsinket utbetaling av feriepenge kan medføre at arbeidstaker ikke kan gjennomføre planlagt ferie.

Krav om sikring og førtidig forfall hvis drøfting ikke fører frem

Her har utvalget delt seg når det gjelder anbefaling av løsning i de tilfellene hvor arbeidsgiver ikke har etterkommet krav om drøfting eller det ikke foreligger dokumentasjon som viser at det er sannsynlig at feriepengene vil bli utbetalt i rett tid.

Utvalgets flertall viser til at ferielovens ordning med at arbeidstaker først får utbetalt feriepenge når ferien skal avvikles, bygger på en forutsetning om at arbeidsgiver har plikt til å forvalte feriepengene frem til ferien for å oppnå formålet om at de skal være i behold når ferien avvikles. Virkningen og intensjonen bak lovens ordning er ikke lenger til stede i de tilfellene der det ikke er sannsynlig at arbeidsgiver faktisk vil være i stand til å utbetale feriepengene rettidig.

Flertallet mener at det i disse tilfellene er behov for ytterligere målrettede tiltak for å sikre rettidig utbetaling av arbeidstakers opptjente feriepenge i tråd med lovens formål.

Flertallet foreslår at arbeidstakernes tillitsvalgte i særlige tilfeller kan kreve sikring av feriepengene før ordinært forfall, og dersom det ikke stilles slik sikkerhet, at feriepengene forfaller til betaling. Etter flertallets syn kan dette for det første ha en preventiv effekt, for det andre kan det også gi virksomheten et incitament for å iverksette tiltak for å klare å innfri sine feriepengeforpliktelser i rett tid. For det tredje vil muligheten til å fremskynde forfallstidspunktet for feriepengene gjøre det mulig for arbeidstakere til raskere å igangsette en inndrivelses-/konkursprosess enn om de må vente til ordinært forfall lengre frem i tid. Det er først når et krav har forfalt til betaling at arbeidstaker kan sende en betalingsoppfordring/påkrev som er et nødvendig steg før det kan sendes konkursvarsel og konkursbegjæring.

Etter flertallets syn bør arbeidstakernes tillitsvalgte kunne kreve at virksomheten stiller sikkerhet for feriepengene i to situasjoner:

For det første bør det kunne kreves dersom det ikke gjennomføres drøfting når arbeidsgiver har plikt til dette eller arbeidstakernes tillitsvalgte har fremmet krav om drøfting.

For det andre bør det kunne kreves dersom virksomheten ikke kan sannsynliggjøre at feriepengene vil bli rettidig utbetalt.

De tillitsvalgte kan kreve at arbeidsgiver legger frem en bekreftelse fra statsautorisert revisor eller autorisert regnskapsfører som uttaler seg om sannsynligheten for at feriepengene blir rettidig utbetalt. Dersom det ikke bekreftes at det er sannsynlig at feriepengene kan utbetales ved forfall, er ikke begrunnelsen for at arbeidsgiver skal forvalte feriepengene lenger til stede, og et krav om sikkerhetsstillelse vil gjenopprette ønsket tilstand.

I disse to situasjonene mener flertallet at arbeidstakernes tillitsvalgte skal kunne kreve at virksomheten innen 14 dager stiller tilfredsstillende sikkerhet, for eksempel i form av en bankgaranti eller kreditorbeskyttet sikkerhet.

Utvalgets mindretall deler flertallets syn på at drøfting vil være et egnet og effektivt institutt for å sikre at feriepenge utbetales rettidig. Mindretallet støtter likevel ikke flertallets forslag om sikring og førtidig utbetaling av feriepenge, fordi det gir for dårlig rettsikkerhet og medfører administrative kostnader for virksomhetene. Mindretallet mener videre at antesipert/forventet mislighold bør være retningsgivende for i hvilke tilfeller virksomheten kan bli møtt med et krav om sikring og førtidig forfall av feriepenge.

Mindretallet viser også til at begrepet «tillitsvalgt» ikke er begrenset til tillitsvalgte som representerer en fagforening etter arbeidstvisten.

Mindretallet kan slutte seg til flertallets vurdering av at det i enkelte tilfeller kan være grunnlag for sikring og førtidig forfall, ved såkalt antesipert eller forventet mislighold. Terskelen for dette er høy og det må være klare holdepunkter for at vesentlige deler av kontrakten ikke vil bli oppfylt.

Tekna støtter forslaget til utvalgets flertall. Vår erfaring er at flere arbeidsgivere nedprioriterer å utbetale arbeidstakernes lønn- og feriepengekrav når de får likviditetsproblemer. Dette skaper store økonomiske problemer for arbeidstaker.

Med vennlig hilsen

Tekna -Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten

generalsekretær